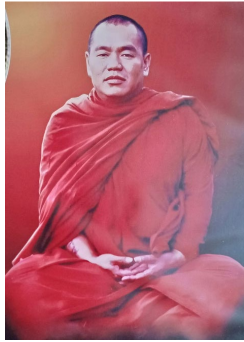

ၵဝ်တင်းၵျရဝၸပ်ႉယမ်သေ ၸွမ်းတမ်,ဝႆႈသု ၸွႈပိၼ်ၵၼ်တိမပူ,လု,ထိုင် ဩု,လဝ်ႈလူင် သီဝၼ်း ဝု,ရိၼ်,တ လဝ်ႈၵူၢၼ်းဝတ်ႉ ဝတ်ႉတိယသထၢၼ် (1975–2022) ဝိင်းငမႈတၢင်ႇ ငလႈတွၼ်ႈဂိင်းမႆ,

ၶုႈၺဝ်းလႆႈၺူပ်ႉဝႆႈသုဩု,လဝ်ႈသီဝၼ်း ဝု,ရိၼ်,တ တီႈဝတ်ႉတိယသထၢၼ် ဝိင်းငမႈတၢင်ႇ ပွၵ်ႈၵွၼ်တၢင်းသုတ်း မွၵ်ႈၸွႆးဂၢင်ပီ 1995 ၽွင်းၶုႈၺဝ်းလႆႈယိပ်း ဝ္ၶၢမ်ႈမိူင်း ၵွၵ်,မိူင်းမၢၼ်ႈထိုင်မိူင်းထႆး ဂမ်းၵွၼ်တၢင်းသုတ်းၸၼ်ႉယဝ်ႉ။ သုၼ်,တူဝ်ၶုႈၺဝ်းတေႉ ယွၼ်ႉပိၼ်ၵူၼ်းလု,တိၸိူဝ်သၼ်လွႆႈထုင်ႉၵုၼ်ပွၼ်ၵေႃႉ ၸိုင်ႈငလႈ လိမ်မိူဝ်ႈပႆ,ၺူပ်ႉထူပ်းလဝ်ႈဩု,ၵေႃႈ တိုၼ်းၺူႉလၵ်းလိုဝ်ႈသိင် ၵၼ်ဝုႈ "လဝ်ႈဩု,ငမႈတၢင်ႇ" ၸႆၸၼ်ႉ လိမ်မိူဝ်ႈၶုႈၺဝ်းတိုၵ်ႉပိၼ်လဝ်ႈသၢင်,ၺၢတ်ႈၺႆး ၸၸၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၽွင်းၶုႈၺဝ်းတိုၵ်ႉပိၼ်လဝ်ႈသၢင်,ၺၢတ်ႈၺႆးၸၸၼ်ႉ လႆႈၺူႉလႆႈၺၼ်လွမ်းလွင်ႈတူင်ႉ ၸိုင် ၸွႆးၸေႈဂၢၼ်ၽိင်ႈငင ႈ သု,သၸေ, ငလႈ လူိဝ်ႉလၢတ်ႈ ၵၼ်လဝ်ႈဩု, ၵွၼ်ၺူဝ်ၺ်တ်းသၢင်ႈလွမ်းထုင်ႉသၼ်လွႆႈၵုၼ်ပွၼ် မိူၼ်ၸင်, ၺေုဝၢၼ်းပရိတ်ႈ ၸမ်ႉမေု,ၵုတ်, ၶိူင်ႈၽႆးၽျေႉၵၼ်လွႆႉၺိင်းၸမ်ႉ တေု,သႆၢလွတ်,ၸမ်ႉ လူိဝ်း ၸၸၼ်ႉ လဝ်ႈဩု,ပိၼ်လဝ်ႈတု,ၸငဝ်ႈမၼ်းသေ ၵၼ်ၺ်တ်းသၢင်ႈဝႆႉတင်းၸမ်၊ ပိူင်လူင်တေႉ တီႈဝတ်ႉသၼ်ၼ်း ၵၼ်ပိၼ်ၵွင်ႈတီႈၽင်ၺူၵ်ႈၽင်ၺေ,မၼ်းလဝ်ႈ၊

ၵွပ်ႈဢၼ် လွင်ႈတူင်ႉၼိုင်လႄႈႁႅင်းၵမ်ႉထႅမ်□ုႇၸဝ်ႈႁဝ်းၼၼ်ႉ ႁဵတ်းႁိူင်ႈမိူင်းလွႆ ထုင်ႉၵုၼ်ပွၼ်လႆႈၶိုၼ်ႈယႂ်ႈမႂ်ႇသုင်မႃး ပဵၼ်တီႈၵူၼ်းမိူင်းလွႆႁဝ်းလႆႈပိုင်ႈၵုင်ႇၵုၼ်း မုၼ်ငဝ်း လႆႈမီးၼေႃႈမီးတႃလွမ်းၸဝ်ႈ□ုႇႁဝ်းတႄႉတႄႉ။

ဝႆးမႃးထိုင်ပၢၼ်ၶႃႈႁဝ်းပဵၼ်ၸဝ်ႈသၢင်ႇလူင် ၽွင်းၶႃႈႁဝ်းတိုၵ်ႉသိုပ်ႇႁဵၼ်းလိၵ်ႈ ၸၼ်ႉသုင်ယူႇၼၼ်ႉ ၵူၺ်းၵေႃႉၶႃႈႁဝ်းၵမ်ႈၽွင်ႈ ၽႅဝ်ၵႂႃႇမိူင်းထႆး၊ ၵမ်ႈၽွင်ႈၵေႃႈ လႆႈၵူႈပိုင်ႈႁူမ်ႈၽူၺ်းၸဝ်ႈ□ုႇတီႈဝတ်ႉတိယသထၢၼ် မႄႈတႅင်သေ ဝႆးမႃး လႆႈသိုပ်ႇသၢင်ႈၼိူဝ်ႉသၢင်ႈတူဝ် မၢၵ်ႈမီးလီပဵၼ် ၶိုၼ်ႈယႂ်ႈမႂ်ႇသုင်တင်းၼမ်၊ ၸဝ်ႈသၢင်ႇၸဝ်ႈလၢင်းၼႂ်းမိူင်းတႆးလၢႆလၢႆတီႈ လိုဝ်းႁႃသုၼ်ႇတိုဝ်ႉတၢင်းမႂ်ႇ လႄႈ တႃႇၵႂႃႇသိုပ်ႇႁဵၼ်းလိၵ်ႈၼႂ်းမိူင်းထႆးလိုဝ်းၼၼ်ႉ လႆႈၵႂႃႇယၢင်ႉလိုဝ်ႈယူႇသဝ်းတီႈ ဝတ်ႉတိယထၢၼ်သေ သိုပ်ႇၶၢဝ်းတၢင်းၶိုၼ်ႈယႂ်ႈမႂ်ႇသုင်ၵၼ်တင်းၼမ်ယူႇယဝ်ႉ။ ၵွပ်ႈဢၼ် လိုဝ်းယၢမ်ႈႁူႉလၵ်းၸဝ်ႈ□ုႇ ယၢမ်ႈႁွတ်ႈယၢမ်ႈၽႅဝ်ယၢမ်ႈလႆႈလိုဝ်ႈ ယၢင်ႉယူႇသဝ်းတီႈဝတ်ႉတိယသထၢၼ်ၶဝ် ၵမ်ႇလူင်ၵမ်ႇလိမ်းၵုင်ႇၵုၼ်းမုၼ်ငဝ်း ၸဝ်ႈ□ုႇသေ လႆႈႁူမ်ႈလူႇတၢၼ်းၵၢၼ်ၵေႃႇသၢင်ႈပူၵ်းပွင်သႃႇသၼႃႇ တေႃႇထိုင် ပၢင်လႃႇပၼ်ၸဝ်ႈ□ုႇႁဝ်း တီႈဝတ်ႉတိယသထၢၼ်လိုဝ်းၼၼ်ႉယူႇယဝ်ႉ။

ၵဵဝ်ႇလူၺ်ႈၵၢၼ်ၵေႃႇသၢင်ႈပူၵ်းပွင်ဝတ်ႉဝႃး ၽႅင်ႈတိုဝ်းၵမ် ၽေႃႇသႃႇ သႃႇသၼေႃႇ တီႈဝတ်ႉတိယသထၢၼ်ၵေႃႈ ၼႂ်းပၢၼ်ၸဝ်ႈ□ုႇႁဝ်းၼႆႉ ၶူဝ်ႈၶူင်းပိုင်းသႂ်ႈတႄႉ တႄႉ။ မိူဝ်ႈၶႃႈႁဝ်းႁွတ်ႈတီႈဝတ်ႉတိယသထၢၼ်ၼႂ်းပီ 1995 ၼၼ်ႉ မီးၵူၼ်း ၵမ်သိၼ်ၼွၼ်းႁူင်းမွၵ်ႈသိပ်းၵေႃႉၵူၺ်း၊ မိူဝ်ႈလဵဝ်တႄႉ မီးထိုင်သၢမ်သီႇပၢၵ်ႇ ၼႆယဝ်ႉ။ ပွႆးသၢင်ႇလွင်း ပွႆးပီမႂ်ႇတႆး လိုဝ်းၼႆႉၵေႃႈ မိူဝ်ႈၶူႈပွၵ်ႈ ၵမ်ႇတွၼ်ႉမီး သေတႃႉ ၼႂ်းၶၢဝ်းတၢင်းမွၵ်ႈသိပ်းပီမႃးၼႆႉတႄႉ ၵိုၼ်းၵိုၵ်ႉၵိုၵ်ႉဝႆႉယဝ်ႉ၊ လွင်ႈ ၶိုၼ်ႈယႂ်ႈမႂ်ႇသုင်လိုဝ်းၼႆႉ တေလႆႈဝႃႈ ၸဝ်ႈ□ုႇႁဝ်းပဵၼ်ၽူႈၼမ်းလီ မေႃၵွၼ် ႁဵတ်းၵွၼ်သၢင်ႈသေ ပဵၼ်ၶူမ်ႈၽူၺ်းတီႈပိုင်ႈတီႈၵိင်တႃႇပီႈၼွင်ႉတႆး တင်းၼမ် တင်းလၢႆ မႅၼ်ႈလွမ်းၼင်ႇၵႂၢမ်းတႆးႁဝ်းမီးဝႆႉဝႃႈ “ၶူမ်ႈၽူၺ်းလီယေးတူၼ်ႈ ၼူၵ်ႉ မူၼ်ႈမုၼ်ႉသႅၼ်တူဝ်” ၼႆၼၼ်ႉယူႇၶႃႈယဝ်ႉ။

လိူဝ်သေပိၼ်ၽူႈဢမ်းၵွၼ်ႁဵတ်းၵွၼ်သၢင်ႈယဝ်ႉ ၸဝ်ႈသြႃႇႁဝ်းပိၼ်ၽူႈသူင် ႁဵတ်းပိၼ်လဝ်ႈတႃႇဢလူးယႂ်ႇတၢင်းလူင် တီႈလွမ်းဝတ်ႉဝႃးၶႂ်းမိူင်းတႆးတင်းဢမ်ႇ။ ၶႂ်းလိူဝ်းဢၼ်ႉၵမ်ႈၽွင်းလၢမ်ႉ ၸဝ်ႈသြႃႇႁဝ်းပိၼ်လဝ်ႈတႃႇဢလူးတၢင်းၽြေး ငလႈၸွင်ႈၽြေး ၶႂ်းႁူင်းထမ်းလူင်သုဝၼ်ဢၽူမိ (ပီၵွၼ်းၶမ်း) တီႈဝတ်ႉပိတၵတ်ႈ ငဝ်ႈငုၼ်းမုၵ်ႉလုမ်းလူင်သင်ႇၶလိုင်ႈတိူး တီႈဝိင်းပၢင်လူင် ငလႈ လိူႈလူႇတၢင်း ႁူၼ်ႇႁၢင်ႈၽြေးမိူင်းထိူးထိုင်တီႈဝတ်ႉၶွႆးမိူင်းတိူးလိူၢတီႈလိူၢဝိင်း ငတႇလိၵ်ႈဝတ်ႉ သၼ်ၶၼ်း ငလႈ ဝတ်ႉလွႆၶူး (ၵုၼ်ပွၼ် ပၢင်လူင်)၊ ၵျွင်းတေႃ, လိူးၶူႈ၊ ၵျွင်းဢမ်ႉ ပၢမုင်း ၵိင်းတွင်း၊ ဝတ်ႉထၢတ်ႈတေႃ, လွႆလိၵ်ႈ လိူဝ်းဢၼ်ႉယူႇယဝ်ႉ၊ တီႈၵုင်ႈမၼ်း ၵမ်ႈၽွင်ႈ မီးဝႆႉၶွႆးပပ်ႉ "ၶၢဝ်းတၢင်းပၢၵ်ႇပီ ဝတ်ႉတိယသထၢၼ်" ၵၼ်ၵမ်ႇလိူႈ တႅမ်ႈလိူႈမီႈၵေႃးမီးယူႇၶူႈယဝ်ႉ။

လိူဝ်သေ လွင်ႈတူင်ႉၶိုင်ငလႈၵွၼ်ႁူဝ်ႁဵတ်းသၢင်ႈႁၢင်ႈပွင်ယဝ်ႉ ၵၢၼ်ၶိုၵ်ႉတွၼ်း ယိင်ႉယႂ်ႇထိင်ႈၵၼ်ၶိုင်ႈၵၼ်သြႃႇလဝ်ႈႁဝ်း လိူႈႁဵတ်းသၢင်ႈငဢဢမ်ႉငဢတူဝ် မီးၽွၼ်းလီဢမ်သေ ပိၼ်တီႈၽူႈဝူႈလိူႈပွင်ပိၼ်ၶဝ်လီယိုင်ႈၵၼ်ၶိုင်ႈငတႉ ပိၼ် ၵၢၼ်ၵမ်ႉထိမ်ငိုၼ်းတုၼ်းပၼ်ၽူႈႁၼ်းလိၵ်ႈလၼ်ႉသုင်ၶဝ် လိူႈသိုပ်ႇႁၼ်းထိင်ႈ တီႈလၼ်ႉလွမ်ၶွၵ်ႈမိူင်း၊ ပိူင်လူင်မၼ်းတေႃႉ ၸဝ်ႈသြႃႇလိူႈၵမ်ႉထိမ်လဝ်ႈသင်ႇၶ တိူးႁူၵ်းလဝ်ႈ လိူႈၵူႇသိုပ်ႇႁၼ်းတီႈမိူင်းသီႇရိလင်းၵႃႇ(မိူင်းသီႇႁူဝ်ႇ)ဢၼ်ႉယဝ်ႉ။ လိူဝ်သေၼၼ်ႉ ၵၼ်လဝ်ႈသြႃႇႁဝ်းလိူႈလွႆႈထိမ်သင်ႇၶလဝ်ႈႁၼ်းလိၵ်ႈၶွႆးမိူင်းထိူး ၵေႃႈ မီးယူႇၽွင်ႈယဝ်ႉ။

ၶွႆးၵူႈလုၵ်ႈႁၼ်းၵၼ်လိူႈႁပ်ႉငိုင်းငိုၼ်းတုၼ်းၵမ်ႉထိမ်ၵၢၼ်ႁၼ်းလိၵ်ႈတီႈမိူင်းသီႇ ႁူဝ်ႇဢၼ်ႉ ၶူႈႁဝ်းပိၼ်ၵေႃႉၵွၼ်တၢင်းသုတ်းယဝ်ႉ။ ပေႃးမႃးဝူၼ်ႉတူလႆးၶိုၼ်းၶိူဝ်ႈပိူႈလိူႈႁပ်ႉငိုၼ်းတုၼ်းတီႈလဝ်ႈသြႃႇဢၼ်ႉ လဝ်ႈသြႃႇၵမ်ႇယၢမ်ႈႁူပ်ႉႁၼ်ၶူႈ ႁဝ်းသေပွၵ်ႈ၊ ဝႃႈဢၼ်သေတႃႇ သိၼ်ႈသိူၢမၼ်းငတႉ မီးဝႆႉယူႇယွင်ႈ မိူၼ်ၼင်ႇ လဝ်ႈသြႃႇငလႈတင်းလဝ်ႈသြႃႇပၢင်ႁူႈ ၵၼ်ပိၼ်ပထမသြႃႇၶူႈႁဝ်း ၶဝ်သွင်လဝ်ႈ

မိူၼ်ပီႈၼွင်ႉၵၼ်၊ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈဝႃႈမိူဝ်ႈၶဝ်သွင်လဝ်ႈၶိုၼ်ႈပၢၼ်လၢင်း(ရၸႃၼ်း)ဢၼ်ႉ ပေႃးထဝ်ႈၵၼ်းလႅတ်းၼပ်ႉပၢၼ်တၵႃႉလၢင်းတင်းသွင်လဝ်ႈဢၼ်ႉပိူင်ၼိုင်ႈ ဝႆႉသေ ၶႃႈၼဝ်းၵွင်ႉပူၼ်ႉလၼ်ႉထမ်ႇမႃႉလရိယ တီႈမိူင်းမၢၼ်ႈယဝ်ႉဢၼ်ႉ လဝ်ႈၼူးလူင် ထမ်မသၢမိ (ၽူႈၵေႃႉတင်ႈလၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆး မိူဝ်ႈလႅဝ်) လႆႈတိုၵ်းသူၼ်း ၵႂ်းၶႃႈၼဝ်းၵူႉသိုပ်ႇ ၵႅၼ်းထႅင်ႈတီႈမိူင်းသီႇၵူဝ်ႇသေ သမ်ႉၼၼႉဢမ်းၵႂ်ႈလဝ်ႈႁႂ်ႈ သီဝၼ်း ၼမႈတႅင် လွႆႈၵမ်ႉထႅမ်ၵႅင်းငိုၼ်းတႃႉၵၢၼ်ၵႅၼ်းၶႃႈၼဝ်းဢႆဢၼ်ႉၵေႃႈပိူင် ၼိုင်ႈသေ မိူဝ်ႈၶႃႈၼဝ်းလႆႈၵွၵ်ႈၼွၵ်ႈမိူင်း ၵမ်းၵွၼ်တၢင်းသုတ်း ၶွင်ႇပီ 1995 ဢၼ်ႉ ၶႃႈၼဝ်းလႆႈလွမ်းလင်လဝ်ႈ ၼူးလူင်ထမ်မသၢမိ မုင်ႈဢေႃႈလူးမိူင်းသီႇၵူဝ်ႇ ဢၼ်ႉ လႆႈၵူႉၼဝႉတီႈမိူင်းၵွၵ်ႉသေယဝ်ႉ သိုပ်ႇၵူႉထိုင်တီႈဝတ်ႉတိယသထၢၼ် လႆႈ ၵူပ်ႉထုပ်းဝႆႈသၢႁႂ်ႈလဝ်ႈသီဝၼ်း တီႈဢၼ်ႈ ၵမ်းၵွၼ်တၢင်းသုတ်းသေ လႆႈ ၼပ်ႉငိုၼ်းထုၼ်းတမ်ႈတီႈႁႂ်ႈလဝ်ႈသေ လႆႈၵူႉၵႅၼ်းလၼ်ႉၵၢမ်ႇၵေႃႇ ၵွင်ႇပူၼ်ႉ ၶွင်ႇပီ 1996 ယဝ်ႉ၊ ယိူင်းၵၢၼ်းၵႂ်ႈပေႉၽိူဝ်ႇၵၢင်းၵိတ်းၼလႈၽိူဝ်ႇၵၢၼ်ၶူၼ်ႉၶႃႉ လၼ်ႉသုင်ဢႆသေ လႆႈသိုပ်ႇၼပ်ႉငိုၼ်းထုၼ်းတမ်ႈတီႈလဝ်ႈႁႂ်ႈၼဝ်းထႅင်ႈသွင်ပီ သေ လိုၼ်းသုတ်းၶႃႈၼဝ်းလႆႈသိုပ်ႇၶၢဝ်းတၢင်းၵၢၼ်ၵႅၼ်းထိုင် မိူင်းၵၢင်းၵိတ်းယဝ်ႉ သိုပ်ႇၵႅတ်းၵၢၼ်ယူႇတီႈလၼ်ႉလွမ်လၼ်ႇတၼ်ႇ လႆႈသိုပ်ႇၵႅတ်းၵၢၼ်ၶူၼ်ႉၶႃႉပိုၼ် ၼၽႈလွင်ႈလိၵ်ႈလႆးၽိင်ႈၼငႈတႆးလိူဝ်းဢႆႉမႃး မီးၶၢဝ်းတၢင်းသၢဝ်းပီပႆၢယဝ်ႉသေ ၼတႇမိူဝ်ႈသွင်ပီပႆၢပူၼ်ႉမႃးဢႆႉ ၶႃႈၼဝ်းသမ်ႉလႆႈၼပ်ႉပၢၼ်ၼူးၽူႈၵူမ်ႈပူင် သွၼ်တီႈ လၼ်ႉလွမ်ပုတ်ႉထမိူင်းတႆးလုၵ်ယူႇယဝ်ႉ။

လိူဝ်သေၶႃႈၼဝ်းယဝ်ႉ လဝ်ႈႁႂ်ႈၼဝ်းလႆႈသိုပ်ႇၵမ်ႉထႅမ်ၵႅင်းငိုၼ်းထုၼ်းၵၢၼ်ၵႅၼ်း ထႅင်ႈလႆၢလႆၢလဝ်ႈ ၵူႉသိုပ်ႇၵၢၼ်ၵႅၼ်းလၼ်ႉသုင်တီႈမိူင်းသီႇၵူဝ်ႇ ၼလႈ မိူင်းတႆး တင်းဢမ်သေ ၶဝ်လဝ်ႈလိူဝ်းဢၼ်ႉၵေႃႈ လႆႈပၢၼ်မႃးၽူႈၵႅတ်းၵၢၼ်ယႂ်ႇလူင် ၶွင်ႇ ၵၢၼ်လိၵ်ႈလႆး ၽေႃႉသႃႉ သႃႉသၼေႃႉ လိူဝ်ႉလၢတ်ႈယူႇတင်းဢမ်ၶႃႈယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈဢၼ် ပေႃးမႃးဝူၼ်ႉတူလ်းၶိုၼ်းဢႆ တေလႆႈဝႃႈ လဝ်ႈႁႂ်ႈၼဝ်းပၢၼ်ၽူႈမေႃ ပၼ်ၵႅင်းၵမ်ႉထႅမ်ၵၢၼ်ၵႅၼ်း မေႃပူၵ်းပွင်ပၼ်ၵႅင်းၵူၼ်းၵူၼ်ႈ မႄႉၵႂ်ႈမီးဢမ်ႉၵတ်ႉ

တႃႇမေႃၸ်ႇတ်းၵၢၼ်ယၢင်ႈလူင်ၼႆၼၼ်ႉ ႁဝ်းႁႃးလႆႈႁၼ်တေႃႈၶႄႈတေႃႈတႃႇယူႇတင်းၼမ်
ၶႃႈယဝ်ႉ။

ႁွပ်ႈၼၼ် ၵိင်ၼိူဝ်ၼေႃႈၵၢၼ်ယၢင်ႈလူင် ၵၢၼ်လဝ်ႈၸြႃႇႁဝ်းလႆႈႁၵ်တ်းလႆႈသၢင်ႈမႃး
တင်းၼမ်လိူဝ်းၼၼ်ႉသေ ၶႃႈႁဝ်းယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ လဝ်ႈၸြႃႇႁဝ်းပၼ်ၽူႈမီးပႃရမီ
ယဝ်ႇ ပၼ်ၽူႈယၢင်ႈပႆၼိူဝ်သိၼ်ႈတၢင်းမုင်ႈလူးတီႈၵတ်းတီႈယိၼ် တီႈမူၼ်ႈသိူဝ်း
သႃႇတေႃႇႁွတ်ႈ ထိုင်သၼ်တိသုၶ ၵမတၼိပ်ႉပၢၼ်ႇ တီႈၵၼ်ၵမ်ႇမီးလွင်ႈၵူတ်ႇ
ထဝ်ႈပိၼ်တႆၢၼၼ်ႉယူႇၼႆ ၶႃႈႁဝ်းယွၼ်းလႆႈၵဝ်တင်းၵႃရဝ ပိၼ်ၵၼ်တိမ
ပူႇလႃႇ ဝႆႈသႃထိုင်လဝ်ႈၸြႃႇႁဝ်းၵမ်းလိုၼ်းသုတ်းၶႃႈၵေႃႈ၊
သႃထု သႃထု သႃထုၶႃႈ။

ၶူးလေႃးတိၵ ၶိူဝ်းယိုၼ်း
လူဝ်ႈၶၢဝ်း ဝိင်းလၼ်ႇတၼ်ႇ မိူင်းၵၢင်းၵိတ်း
(04/02/2024)